

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Juan Kruz Garate Garate Azeri

*Otxandio,
Bizkaia
(1926-2023)*

Aurkibidea

Biografia

Zelaieta auzoan jaio zen artzain familia batean. Ama bertakoa zuen eta aita Atxartekoa, Abadiño. Bederatzi neba-arrebatatik zaharrera izan zenez 7 urte zituela, aitarekin hasi zen ardizain lanetan. Otxandio bonbardatu zutenean, belarretan zebilen eta den-dena ikusi zuen etxean babestu aurretik. Aitarekin batera Alonsotegira joan zen ardi eta guzti eta bertan ere bonben erasoak jasan zituzten, justu-justu libratu ziren beraien senitarteko batzuk bertan hil baitzituzten. Lau urtez Estatu Batuetako Oregonen egon zen artzain.

Zintak

OTX-019

- **Proiektua:** Otxandioko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data:** 2011-07-26
- **Iraupena:** 75 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider

OTX-020

- **Proiektua:** Otxandioko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data:** 2011-07-26
- **Iraupena:** 91 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Birraitona ehizan

- **Erref:** OTX-019/002
- **Iraupena:** 0:04:24. **Hasi:** 00:03:06. **Bukatu:** 00:07:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Birraitonak azeriak harrapatzen zituen, eta handik datorkio Azeri ezizena beraien familiari. Bere birraitonaren garaian ehizarako izaten ziren ohiturak eta teknikak azaltzen ditu.</p>

2. Bonbardaketan, haurra galdu zuen amak

- **Erref:** OTX-019/004
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:08:56. **Bukatu:** 00:10:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra garaian, bonbardaketa izan zenean, bere ama haurdun zegoen; baina bonbetatik babesten zebilela, haurra galdu zuen.

3. Bonba itsuak

- **Erref:** OTX-019/006
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:11:10. **Bukatu:** 00:13:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Garai hartan, ezin zen neurririk hartu umeak ez izateko. Familia gehienetan ziren 5-10 senide inguru. Bonbardaketan, 3 senide hil ziren familia batean; orduan gertatutakoa kontatzen du.

4. Lehenengo paperak, eta geroago bonbak

- **Erref:** OTX-019/008
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:13:17. **Bukatu:** 00:16:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Gaur egun, oraindik, bonbardaketan hildako 2 neska daude identifikatu gabe. Bonbak bota aurretik, paperak bota zituzten. Bonbardaketan hildako eta zauritu asko izan ziren. Bonba batek familia bereko 3 ume hil zituen.

5. "¡Viva España!" oihuka Otxandion

- **Erref:** OTX-019/010
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:17:57. **Bukatu:** 00:19:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

<p>Frankismoaren aldeko gizon bat Otxandioko plazan oihuka aritu zen "¡Viva España! ¡Viva Cristo Rey!"; udaletxeko kartzelara eraman zuten, gerora atera egin zuten eta hurrengo egunean izan zen bonbardaketa Otxandion.</p>

6. Bonbetatik ihesi

- **Erref:** OTX-019/015
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:28:58. **Bukatu:** 00:31:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Bonbardaketa ikusi zuteneko oroitzapenak gogoan ditu: zelaietan babestu ziren gauera arte; zaurituen bila etorri zirenean, jendeak Otxandiotik alde egin nahi izan zuen eta beraiek nola moldatu ziren azaltzen du.

7. Bonbardaketa lasaitzean, etxera

- **Erref:** OTX-019/017
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:32:45. **Bukatu:** 00:35:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Bonbardaketa apur bat lasaitu zenean, etxera itzuli zen beraien familia osoa. Bonba batzuk erori ziren baserri inguruan, eta txikizioak eragin zituen.

8. Senideak hil eta bera zaurituta

- **Erref:** OTX-019/022
- **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 00:48:06. **Bukatu:** 00:53:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerran, Alonsotegira joan ziren ardiekin. Bertan zeudela, bonben erasoek senide batzuk hil eta beraiek zauritu zituenekoa kontatzen du.

9. Hankako zainak ebakita

- **Erref:** OTX-019/023
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:53:06. **Bukatu:** 00:54:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Aurreko pasartearen jarraipena da. Gerran bonba baten metrailak hanka zauritu zion "Azeri"ri. Etxera bueltatu zen lehengusuarekin eta anaiarekin; eta, hanka garbitu ostean, zainak ebakita zituela ikusi zuten.

10. Alonsotegitik Otxandiora ardiekin

- **Erref:** OTX-019/024
- **Iraupena:** 0:04:59. **Hasi:** 00:54:04. **Bukatu:** 00:59:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Gerran alargundu berri zen osaba Alonsotegirik Otxandiorainoko bidea bakarrik egin zuen behi-uztarri eta gurdiaekin. Bere aititak eta aitak ere gauza bera egin zuen 500 ardirekin; aitite aurrerago zihoan bidea libre zegoen edo ez ikusi eta abisatzeko. Bidean pasatakoak kontatzen ditu. Kontakizunak hurrengo pasartearen jarraitzen du.

11. Herrira bueltatzean bizitakoak

- **Erref:** OTX-019/025
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 00:59:03. **Bukatu:** 01:02:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Gerran Alonsotegitik herrira bueltatu ziren ardiekin. Bidea luzea zen eta bertan bizitakoak dakartza gogora. Aurreko pasartearen jarraipena da.

12. Gerratik Otxandiora heldu eta ama haurdun

- **Erref:** OTX-019/026
- **Iraupena:** 0:03:21. **Hasi:** 01:02:48. **Bukatu:** 01:06:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Gerratean Alonsotegin egon ziren etxekoak. Handik bueltatu zirenean, ardiekin egindako bide luzearen ostean, aitaren jaiotetxera heldu eta ardiak banatu zituzten. Handik beraien jaiotetxera joan ziren ama abisatzera. Ama haurdun aurkitu zuten.

13. Udaletxean aurkezteko beldurrez

- **Erref:** OTX-019/028
- **Iraupena:** 0:03:58. **Hasi:** 01:07:15. **Bukatu:** 01:11:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Gerratea bukatu ostean, Otxandiora etorri zirenean, udaletxean aurkeztu behar izan zuten. Ama beldur zen hango buruzagia nor zen ikusita. Bideak garbitzeko lana eman zieten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-07-27

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com